

Ålholm Hestehave
DK-4880 Nysted
54.659482,
11.706942

Ålen, Ormen og Slangen

Dansk forhistorisk Landskabs kunst?

The Eel, the Worm and the Snake

Danish Prehistorical Land Art ?

M.R.Olsen 2016

Indhold- content

• Indledning, en foreløbig beretning	s. 3	• Guldborg Sund	s. 15
• Forhistorie	s. 4	• Pogemose. Vintersborg	s. 16
• Cirklen v Kjeldgaard	s. 5	• Ålholm Hestehave	s. 17
• Åle- og Ormehøje, Dalby Bugt	s. 6	• Ålegaardsmark. - Ålebjerg	s. 18
• Trelleborg, Ålsbjerggaard	s. 7	• Ålling Plantage. - Ålsbo Banker	s. 19
• Grynderup Sø	s. 8	• Åle. - Ålekisteskov	s. 20
• Boeslunde	s. 9	• Ålunde. - Ormslev	s. 21
• Vårby Å	s. 10	• Munkebo. - Glyngøre	s. 22
• Ormeslev	s. 11	• Efterskrift	s. 23
• Svinesti Skov, Bogø Østerskov	s. 12	• English summary	s. 24
• Skovby Nor, Vålse Vig	s. 13	• Noter	s. 25
• Nr.Grimmelstrup, Tårs Vig	s. 14		
•			
•			
•			
•			

- Indledning.

En foreløbig beretning.

I det følgende vil jeg fremlægge nogle kunst-arkæologiske (1) observationer af en række usædvanlige, lange, sammenhængende, høj- og voldforløb, rundt om i Danmark.

Nogen er kilometer lange, nogen bugter sig slangeagtigt, nogen går i siksak eller i store kurver. Nogen indeslutter ligesom en plads.

Er det naturlige fænomener, menneskeskabte eller både og ?

Kan de have med stenalderens stendyngegravene at gøre, som også findes i lange rækker?

De minder mig om det mylder af slangelignende væsner, der befolkede kunsten fra bronzealder til vikingetid og om de kæmpe store geoglyffer, folk i bl.a. England, Peru og USA har skabt i fortiden. Teoretisk kunne vi jo også have skabt noget tilsvarende i Danmark.

Da jeg fandt, at nogle af disse anlæg optræder og spiller sammen, med berømte arkæologiske lokaliteter som Boeslunde og Trelleborg, var det for mig, værd at tage alvorligt og gå videre med.

Først kaldte jeg dem "Ormehøje" men da jeg opdagede, de optræder hyppigere ved stednavne med "Ål" og færre ved "Orm", er "Ålehøje" måske et bedre navn!?

De fleste steder - reflekterer navnet ikke fænomenet.

De fleste steder er der registreret fund i og tæt ved anlæggene både udaterede og fra sten-, bronze- og jernalder. Kulturarv.dk, (herefter : (K.dk)

Observationerne er gjort via de offentlige netportaler: Danmarks Miljøportal / Arealinfo.dk, Labs.septima.dk. Og det halvoffentlige, Fund og Fortidsminder / kulturarv.dk., i vinteren 2015-6. Jeg har specielt brugt Lidarkortene, der også kaldes reliefkort, skyggekort og højdemodel. Disse fascinerende kort har den mærkelige egenskab, at de ser gennem al beplantning og bebyggelse, kun jordoverflade står tilbage. En anden mærkelig egenskab: De viser ligesom et ekko af hvad der er sket i tidens løb, så f.eks. en overpløjet, og for lægfolk usynlig gravhøj, ses ret tydeligt, det samme gælder gamle agersystemer og diger.

Det er en foreløbig undersøgelse, der findes givetvis, mange flere anlæg, end de jeg mer eller mindre tilfældigt, har fået øje på, og som jeg nu skynder mig at dele, for at høre om det er noget allerede kendt og for at få kritisk respons.

Lokaliteterne er anbragt i den rækkefølge jeg fandt dem.

Forhistorie.

Et kunstprojekt ved Limfjorden : ”Skulpturlandsby Selde, 2013-14”, sparkede gang i en kædereaktion af arkæologiske observationer. Jeg søgte inspiration via Danmarks Miljøportal (arealinfo.dk) for at lære en ny egn at kende.

Måske var der nogle spændende dysser og skåltegn , som i 40 år har haft min dybe interesse, men her opdagede jeg hurtigt en spændende, uregistreret cirkelvold, ved kysten, stik øst for Selde. Diam. ca. 30 m. For mig signalerede den med sin præcision: Aggersborg og Vikinger.

Skive Museum mener(-te) at det er en dyrefold eller ”dansering”. Der er registreret flere lignende anlæg i omegnen. De forlangte ihvertfald flere fund, før de rykkede ud og de er i forvejen overbebyrdede af skøre amatører, der henvender sig om alt muligt.

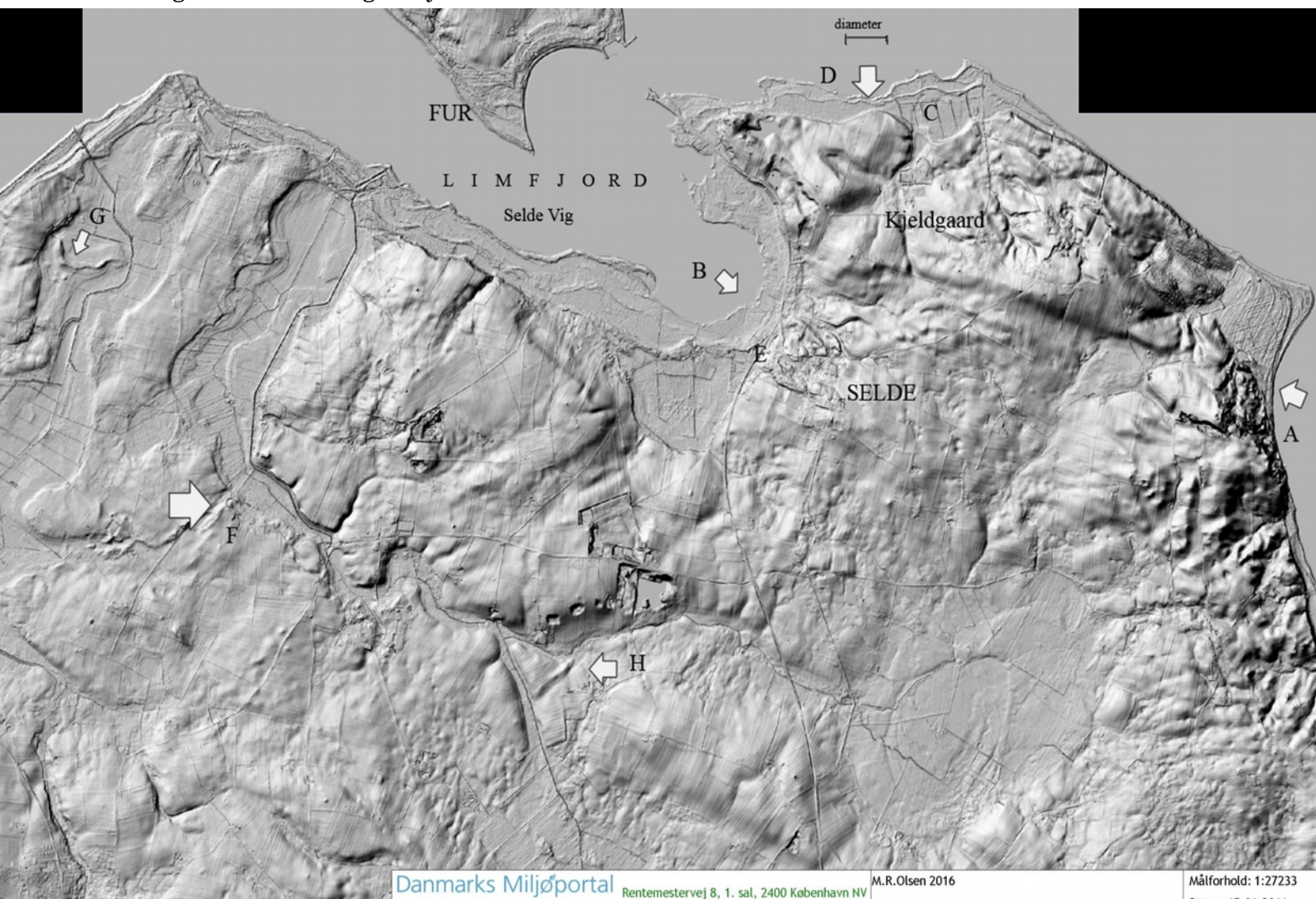
Så jeg ledte videre og fandt 2 uregistrerede i samme størrelse ved ved Kjeldgaard (C.) (begge ses på : luftfoto, 1954), én overpløjet, og én gemt i strandvolden. Og dele af en ureg. cirkel på ca 70 m, lige vest for Gl. Åsted.(F.)

Jeg synes også at Selde (B.) - med lidt kunstartkæologisk fantasi – påfaldende, ligner et slags Limfjordsk, højtliggende, voldkranset Hedeby. Naturligt og logisk placeret forenden af Selde Vig. Tilsidst opdagede jeg et meget stort cirkelfænomen (D) ved Kjeldgaard! Diam. ca. 380 m. som flere fag-arkæologer heldigvis også kunne se. GEUS mener godt den kan være menneskeskabt.(2) Skive Museum (Turi Thomsen), sønnen til Kjeldgaard og jeg, har d. 16. 2. 2016 lavet en prøvegrøft (1,6 m x 30 m) hen over den østligste del af det store cirkelslag (D). Det var desværre ikke en ny vikingeborg = turistattraktion til Selde!

Der var kun en svag ændring i undergrundshorisonten, og nogle meget svage fyldskifter i undergrunden, lige der hvor vi skar cirklen, som museet mener er dyregange. Jeg synes det er påfaldende. at de kun optrådte lige der, men da der ikke var spor af voldgrave og stolpehuller, mistede museet hurtigt interessen og ingen af cirklerne er desværre endnu dateret!

Men mange tak for at I gad rykke ud!

Nord Salling. (1 : 27.233) A.: Cirkelvold, diam 30 m, B.: Selde. C.: Overpløjet cirkel, Cirkelvold i strandvold, d.begge ca 30m. D.: Cirklen ved Kjeldgaard, d. ca 380 m. E.: Utopia, Land art 2014. F.: Cirkelvold, d.ca 70 m. G.: Ormehøj? H.: Voldgrav ?

Ålehøje og Ormehøje

Som sagt har jeg hidtil mest været interesseret i skåltegn og dysser, Vikingetiden har virket lidt overeksponeret, jeg havde faktisk slet ikke tænkt på at der kunne være flere vikingeborge, men nu blev jeg revet med, og gav mig til at lede efter flere cirkel fænomener på Lidarkortet. bl.a. med hjælp og kyndig vejledning fra Facebook gruppen: "Trelleborge og andre cirkelanlæg."

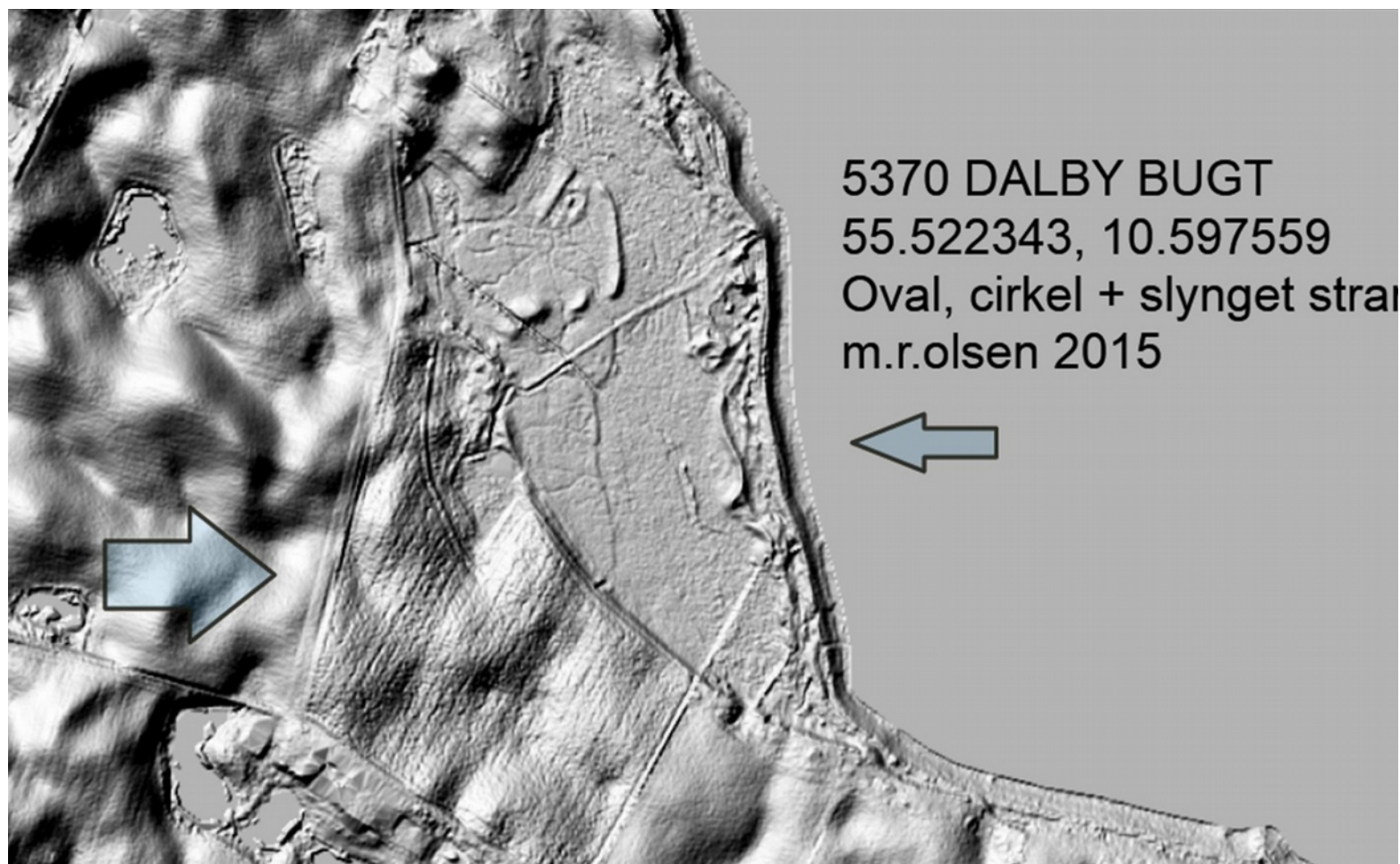
Og så : Ved siden af 2 cirkelfænomener: en uregistreret ved Dalby Bugt, Nordøst Fyn og ved den berømte Trelleborg på Sjælland, opdagede jeg 2 usædvanlige høje eller volde.

Først var jeg helt skeptisk: Det måtte være noget naturligt, dannet af isen og tiden, men efterhånden som jeg fandt flere og flere, synes jeg chancen for at det er menneskeskabt vokser.

DK - 5370, Dalby Bugt.

Midskov, Hindsholm, Nord-Østfyn, Uregistreret cirkel struktur, diam: ca 150 m, lidt oval, med et "hak". Hakket er en mose og et kildevæld.

På engen, mellen cirklen og vandet, en tydelig S-formet figur, l. ca. 180 m. Nord/sydvendt, og der er flere stumper af volden både nord og syd for. Som en slynget mole med indsejling, el. tid og vejrlig !? Den skiller sig meget tydeligt ud fra den rigtige strand-vold. Den er ca 1m høj, og 3,5 bred. Meget fin og regelmæssig. Enkelte Stenalder- og Bronzealderfund i nærheden. (K.dk)

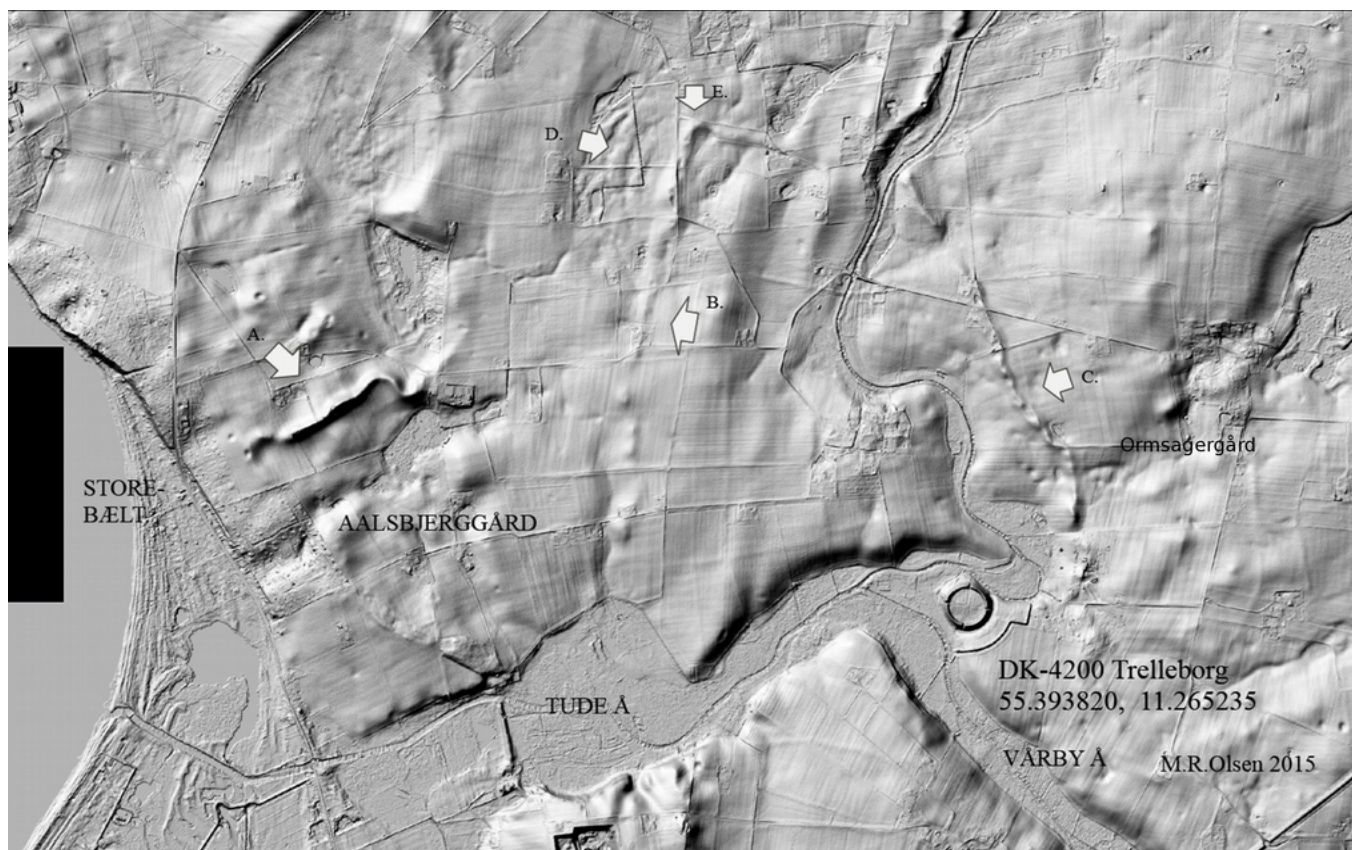
Hvis man kigger på kortene ret "højt oppefra", får man et godt overblik - og ser når landskabsformer skiller sig ud fra det omgivende landskab.

Da der er flere sammenfald mellem stednavnet og de bugtede høje, f.eks Ålegårdsmark og Ålholm Hestehave, så må der jo være en sammenhæng. Men om man har opkaldt en lokalitet efter landskabet eller man har skabt landskabet efter mytologiens og religionens fortællinger er jo noget der kræver professionelle arkæologers medvirken at få opklaret.

DK- 4200, Trelleborg- Ålsbjerggård.

A. Næsby Strand / Ålsbjerggård, en ca.750 m. lang, meget stor mærkelig, slynget høj/bakke. Øst/vest vendt. Vestende bortgravet ?, Østende overpløjet? 2 udaterede høje i midten, samt højt smalt digestykke, mod vest.. (K.d) =(Kulturarv.dk). Meget fin udsigt over Storebælt.

NB! NB! B-C-E.: På begge sider af Trelleborg ses tydeligt nogle lange, sammenhængende høj/voldforløb, der starter ved Tude Å, Det vestligste går mod nordnordvest - drejer skapt mod østsydøst ved E, og rammer det østlige voldforløb, der passerer Ormsagergård i Hejninge. Det indrammer Trelleborg i en slags trekant/tetragon. D: kvartcirkel ala Ålholm Hestehave ?. Stenalder- og flere jernalder fund i det tresidede voldforløb. (K.d)

I nærheden af Selde på Salling, hvor det hele startede, fandt jeg denne smukke slangeagtige formation.

Jeg har været på stedet. Mod vest: umiddelbart for stort til at være menneskeskabt. Mod øst: kunne det sagtens være tilfældet.

Andre steder i verden har fortidens mennesker skabt de mest utrolige geoglyffer og bygningsværker, både før og efter Kristus, f.eks Peru, USA, England (3). så teoretisk burde vi have haft de samme muligheder, hvis omstændighederne var der.

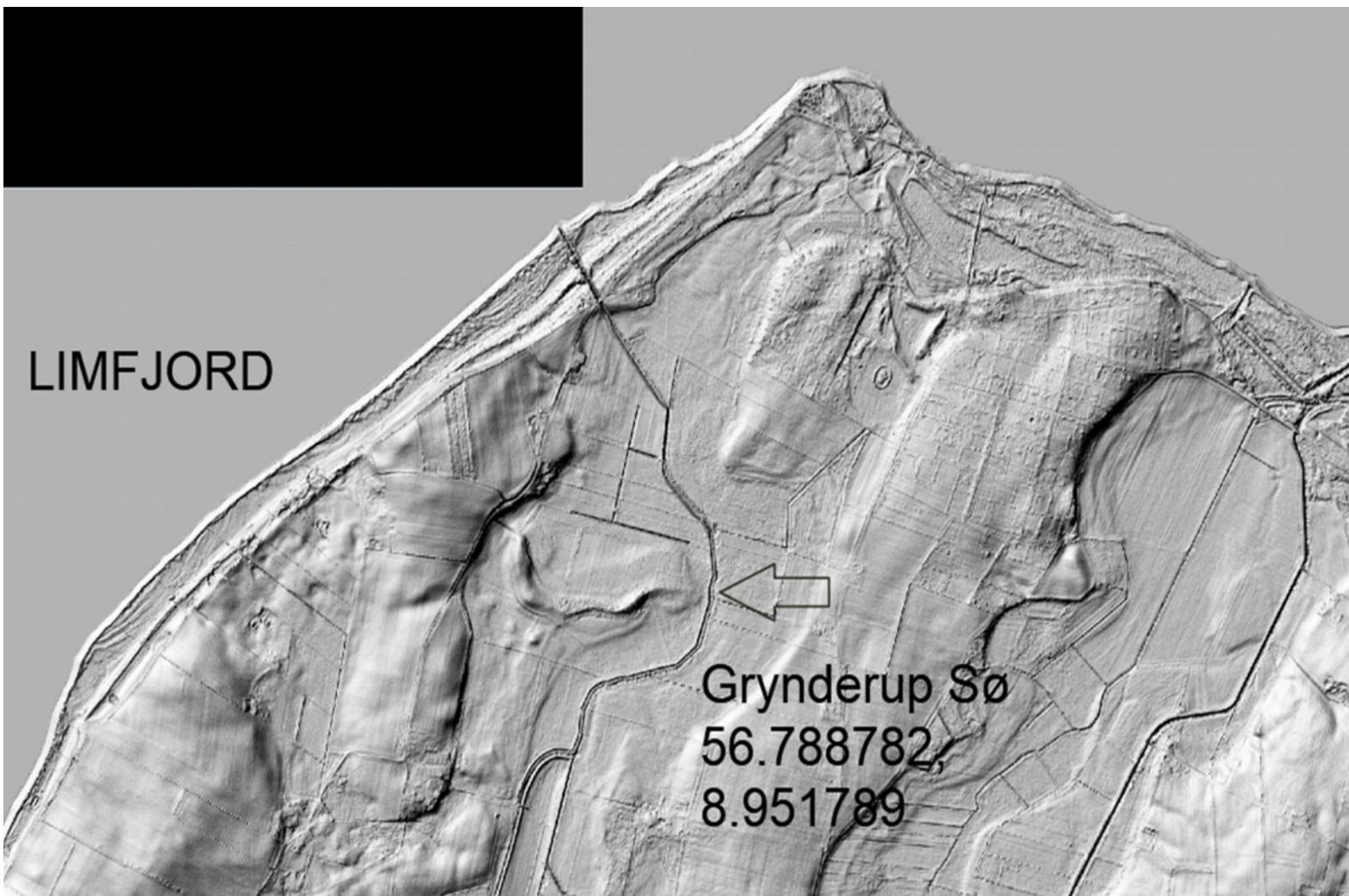
At bygge alle langhøjene, stendysserne og gravhøjene, som der jo kun er bevaret en brøkdel af, har været et kolosalt arbejde, for en bondebefolkning. Så de har ikke været blege for at tage fat, og i fællesskab, bygge kæmpe anlægsarbejder, der ikke umiddelbart havde med fødeproduktion at gøre, men med tro og religion.

Anlæg der ikke er tilfældigt anbragte, men tværtimod i harmoni med landskabet og tit med astronomiske sigtelinier.

DK-7870 GRYNDERUP SØ

Slangeformet høj ved Grynderup sø, Nordvest Salling, ca 5 km stik vest for Selde. L. ca 700m .

Køkkenmødding i østende, måske begravelser lige sydvest for ?? (K.d).

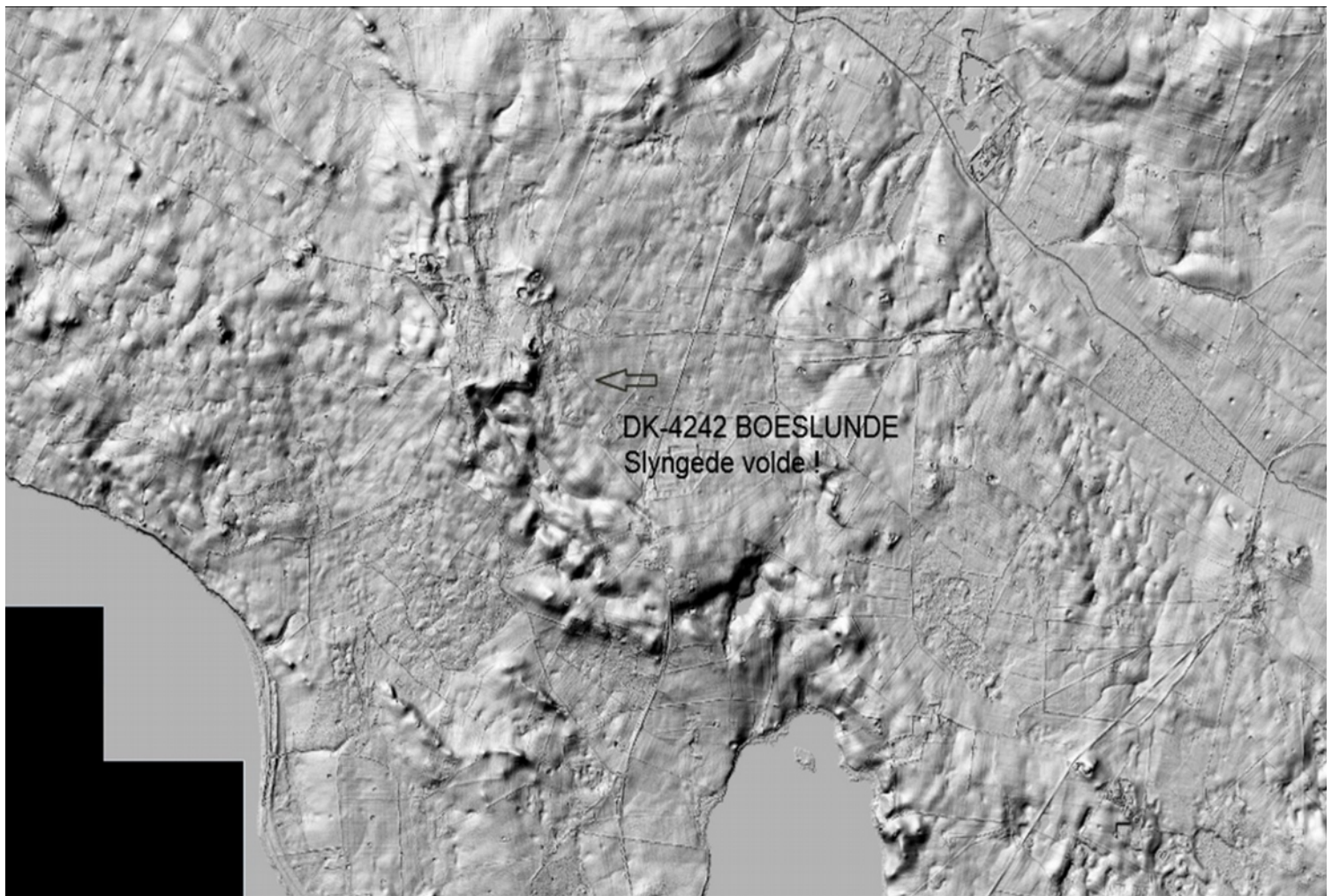
DK-4242 BOESLUNDE

Nu begyndte jeg at lede ved Trelleborg igen.

Syd for, ved det berømte Boeslunde, hvor der er gjort mange fine bronzealder fund, ser det ud til, at Boeslunde indgår i sådan et slynget voldforløb.

Selve byen Boeslunde, ser ud til at ligge i et stort firkantet område, omgivet af "volde" mod nord, syd og med en åbning mod øst.

Hele området er spækket med fund især fra bronze- og jernalder. (K.d)

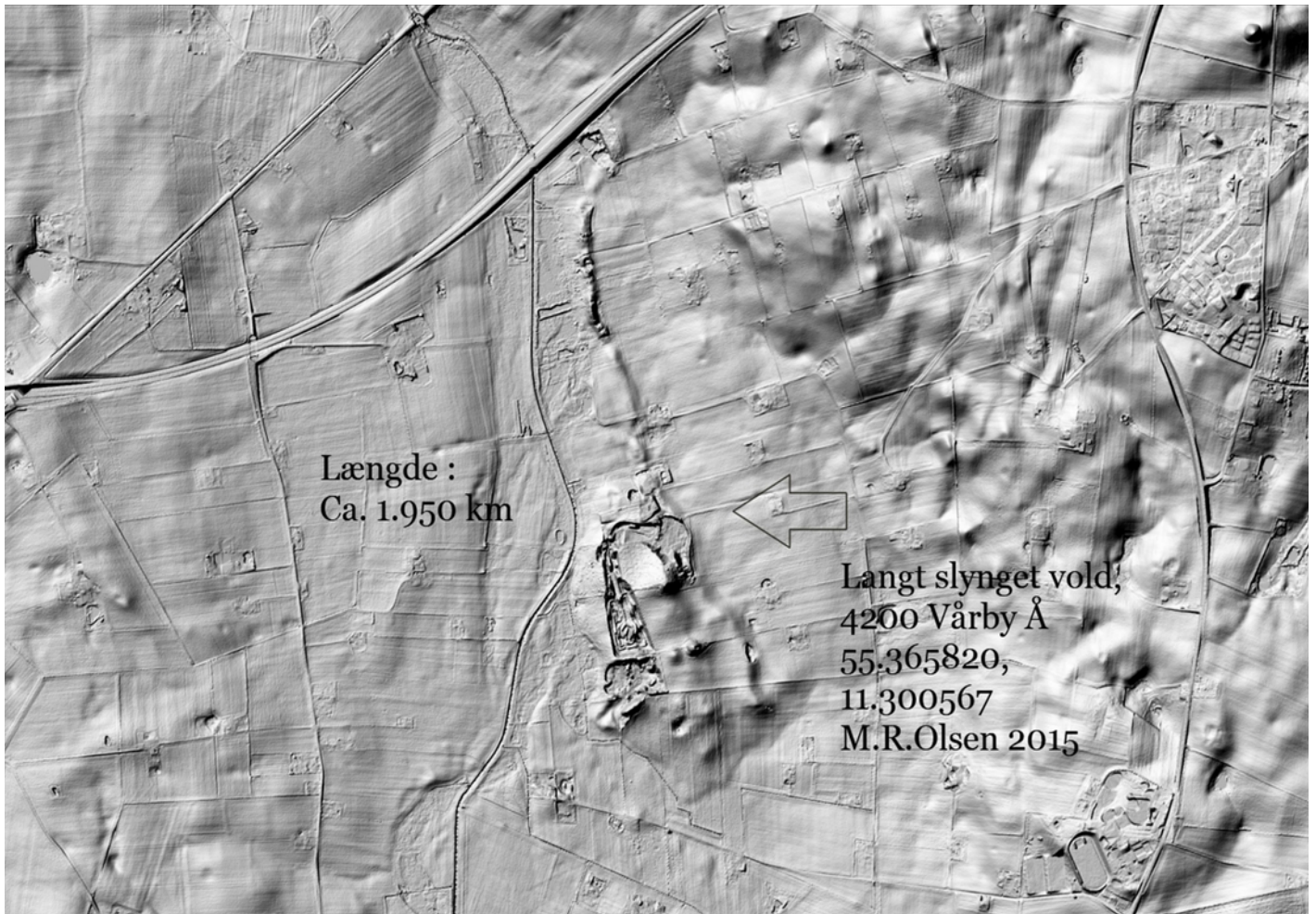

DK - 4200 VÅRBY Å

Følger man Vårby Å mod syd fra Trelleborg, er der et mærkeligt langt høj/voldforløb, ca. 1.900 m., der tydeligt følger åen, startende lige hvor motorvejen krydser åen. Der er en motorbane i den sydvestlige del der forstyrrer helheden. Her virker landskabet også overvældende stort.

Jættestuen Rævehøj, ligger dybt begravet i en meget stor høj, lige øst for motorbanen.

Mange fund i, og tæt på, fra alle tidsaldre. (K.d)

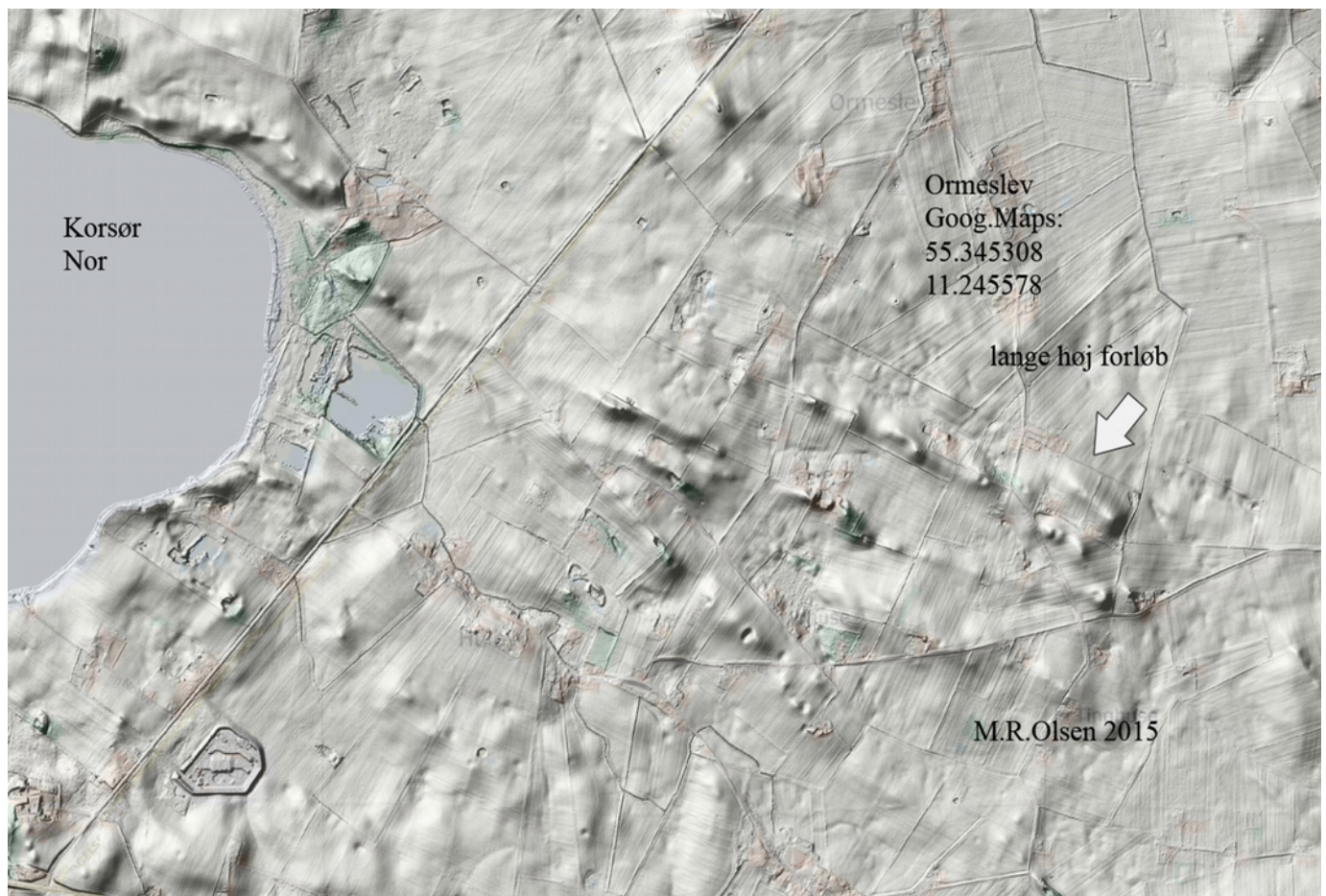

DK-4241 ORMESLEV

Lidt mod sydvest for Trelleborg, ligger Ormeslev. Her er lange rækker af høje/volde. De strækker sig mod sydøst fra Korsør Nor, i op til 3 km.

Mange udaterede begravelser, lidt stenalder-, jernalder og bronzealder, i og tæt ved.

(K.d)

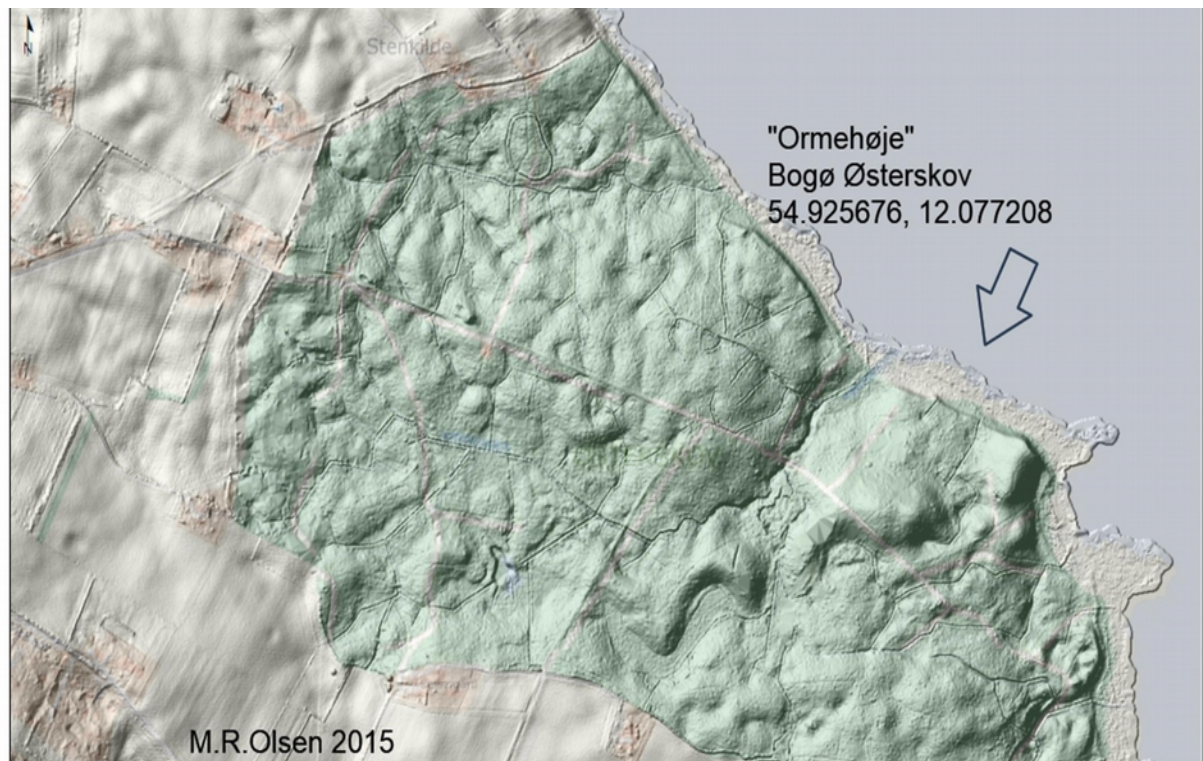
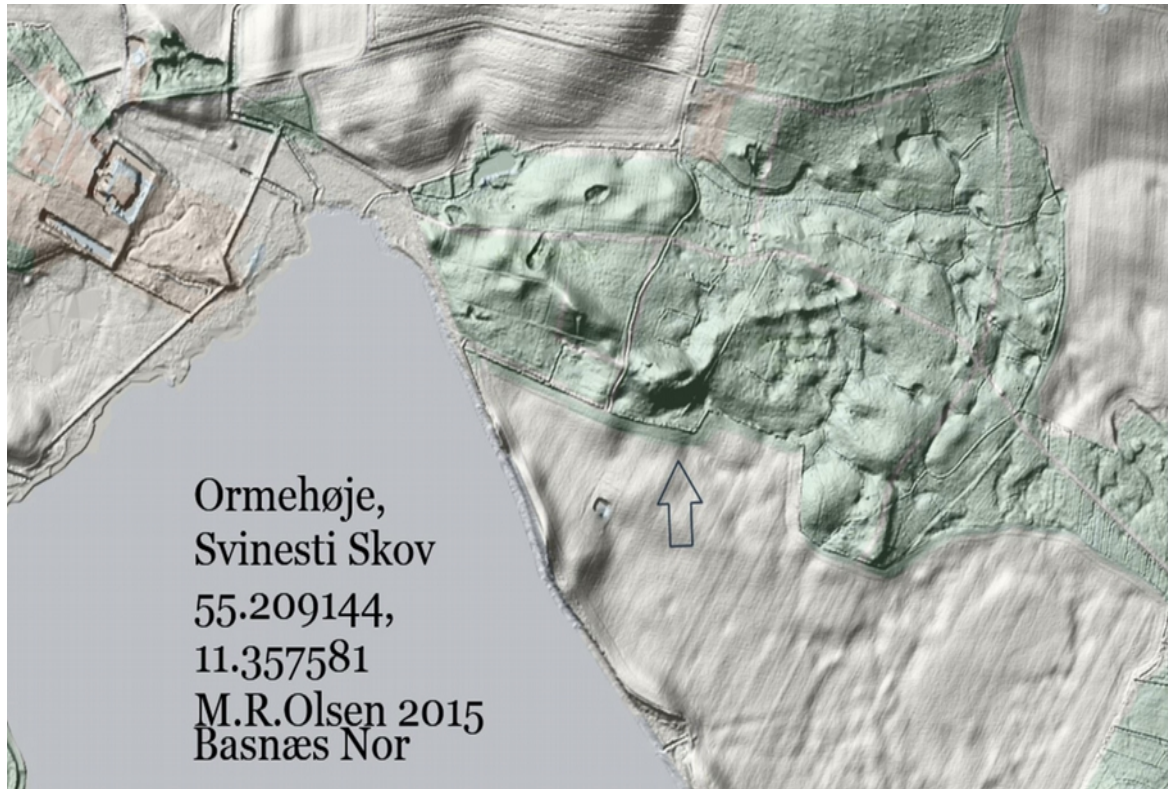
DK- 4220, SVINESTI SKOV / BASNÆS SKOV. Ved både Svinesti sk. og

Bogø er der ligesom pasager gennem anlægget.

Enkelt udateret begravelse 200 m. øst for. (K.dk)

DK- 4793, BOGØ ØSTERSKOV. Enkelt stenalderbegravelse i østende.

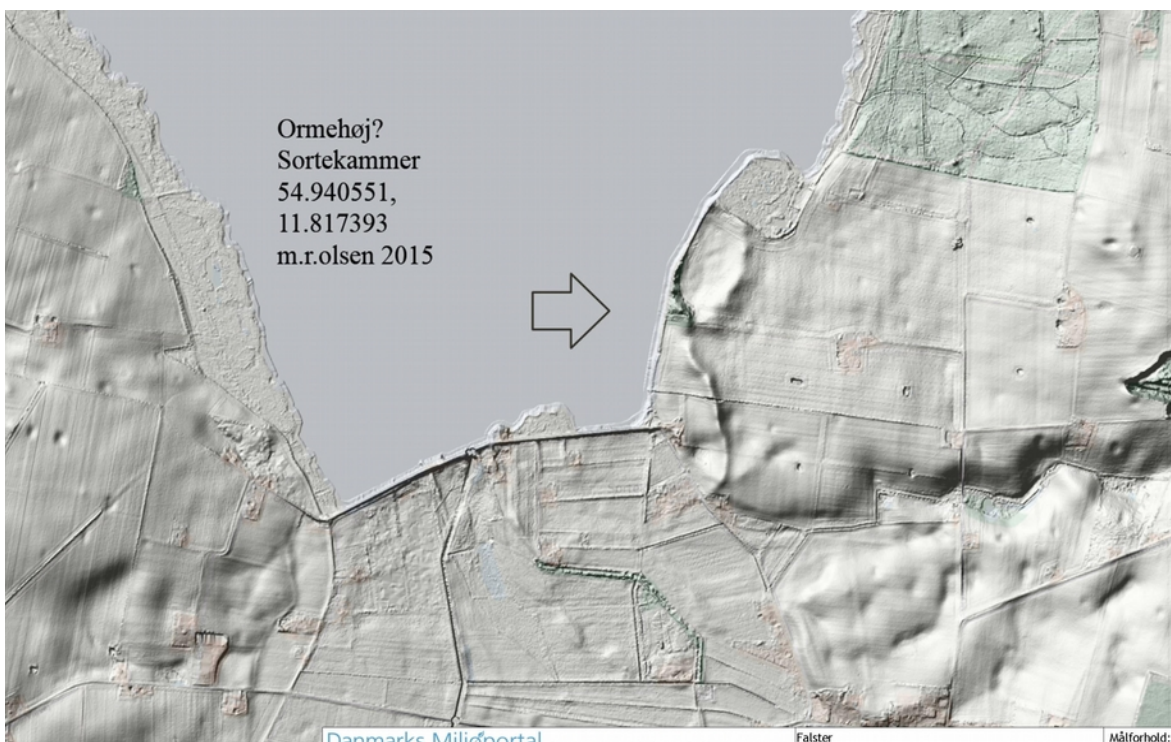
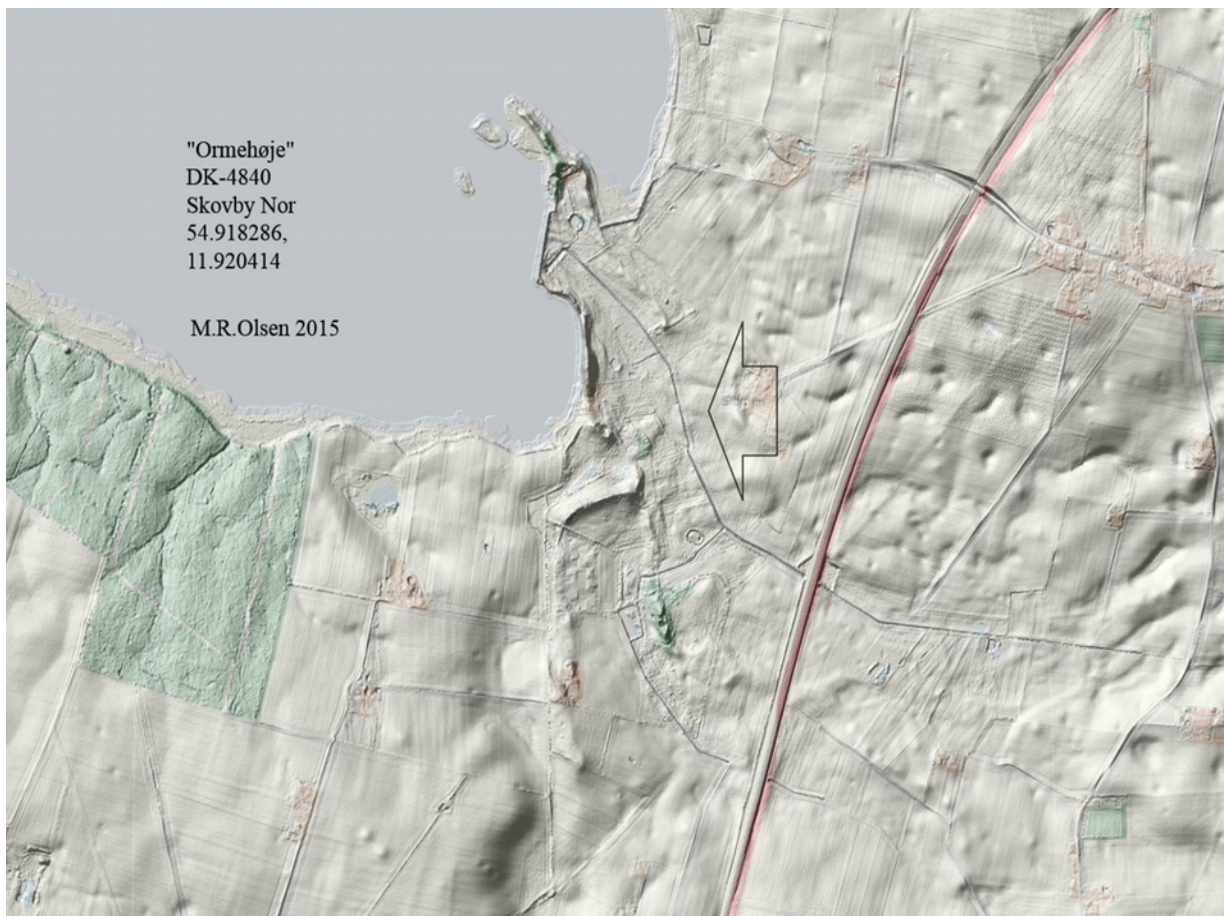
(K.dk)

DK- 4840, SKOVBY NOR : Jernalder begravelse i anlægget og 2 udaterede fund.

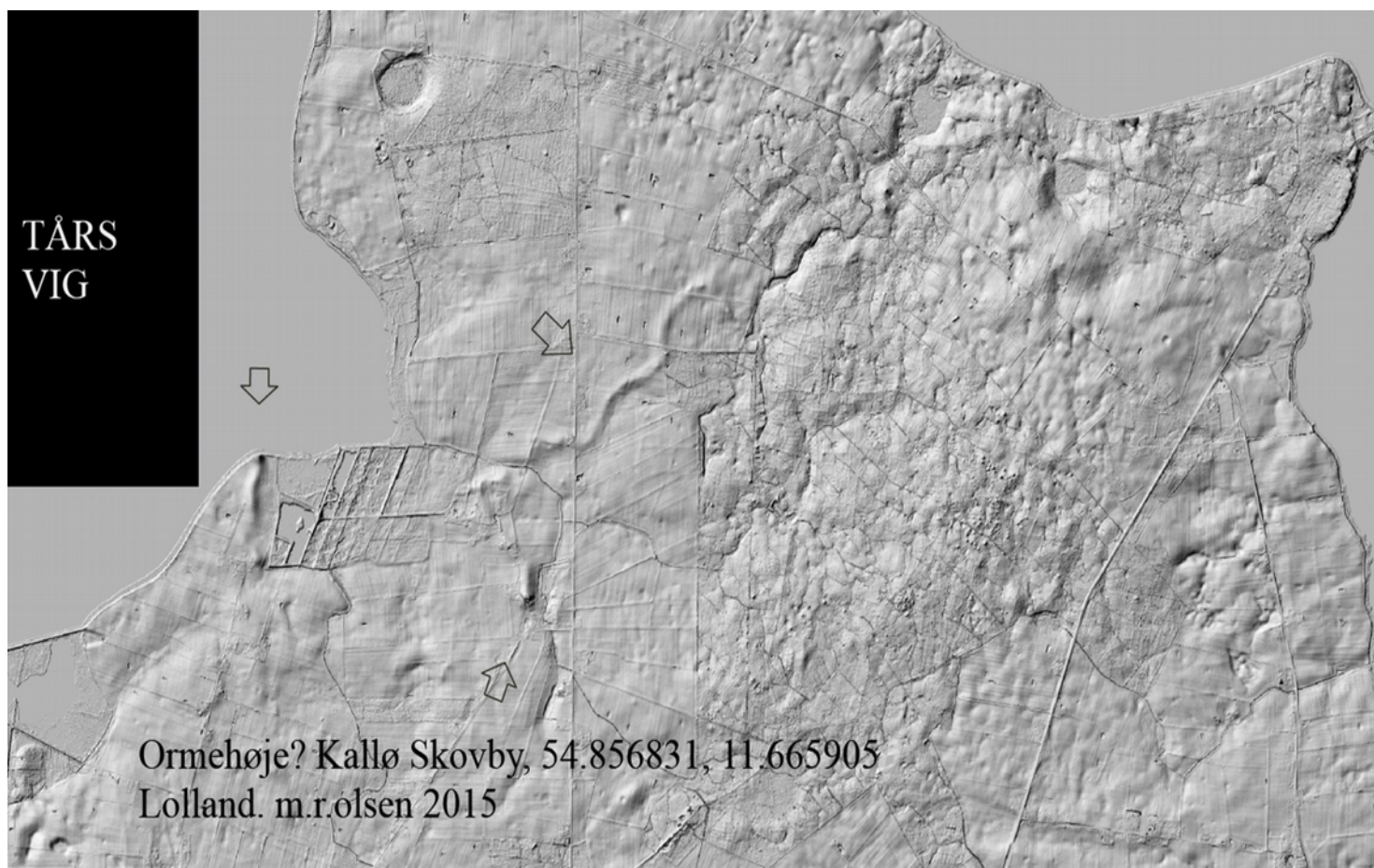
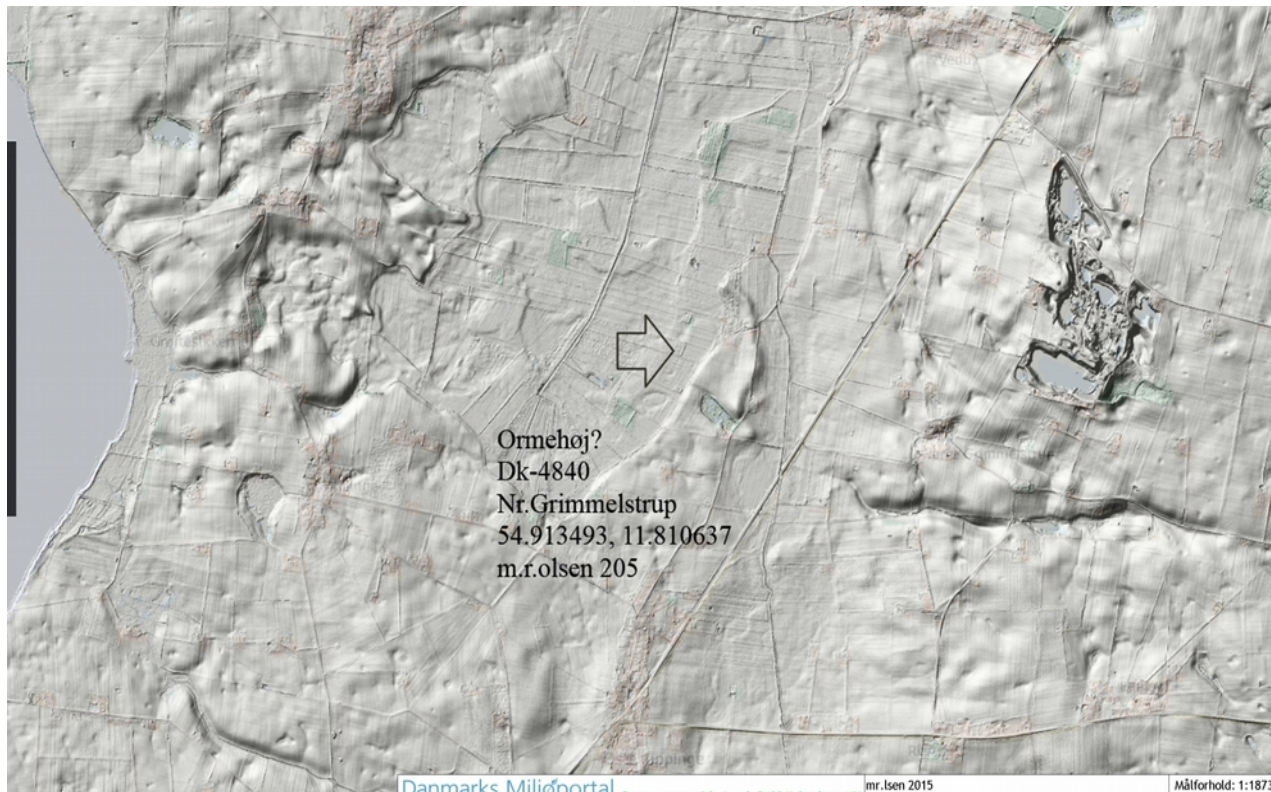
DK- 4840, VÅLSE VIG, SORTE KAMMER : 2 stenalderfund, 1 udateret begravelse.

(begge K.dk)

DK-4840. NR: GRIMMELSTRUP: udateret begravelse i anlæg, stenalder bosættelse tæt ved. (K.dk)

DK- 4990 TÅRS VIG; KALLØ SKOVBY, Stenalder begravelser i anlæg, (K.dk)

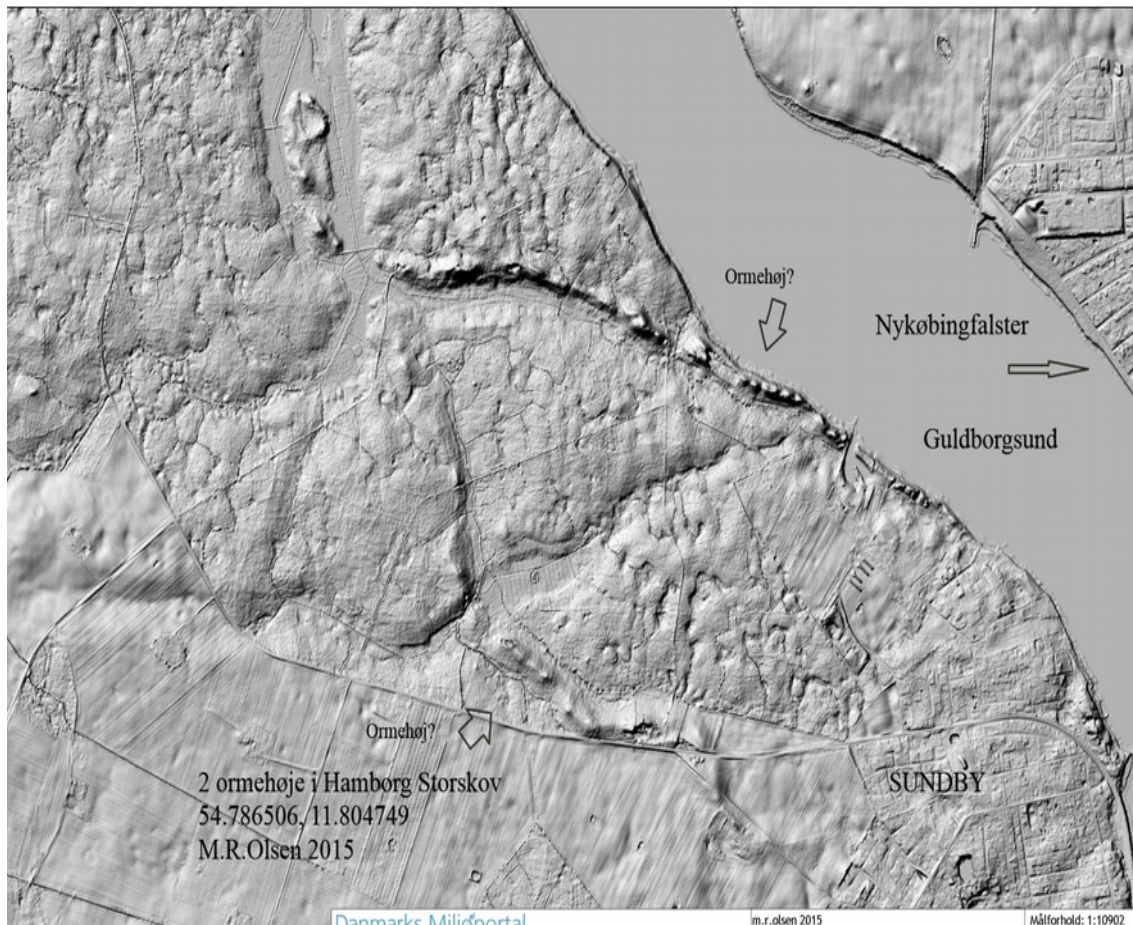
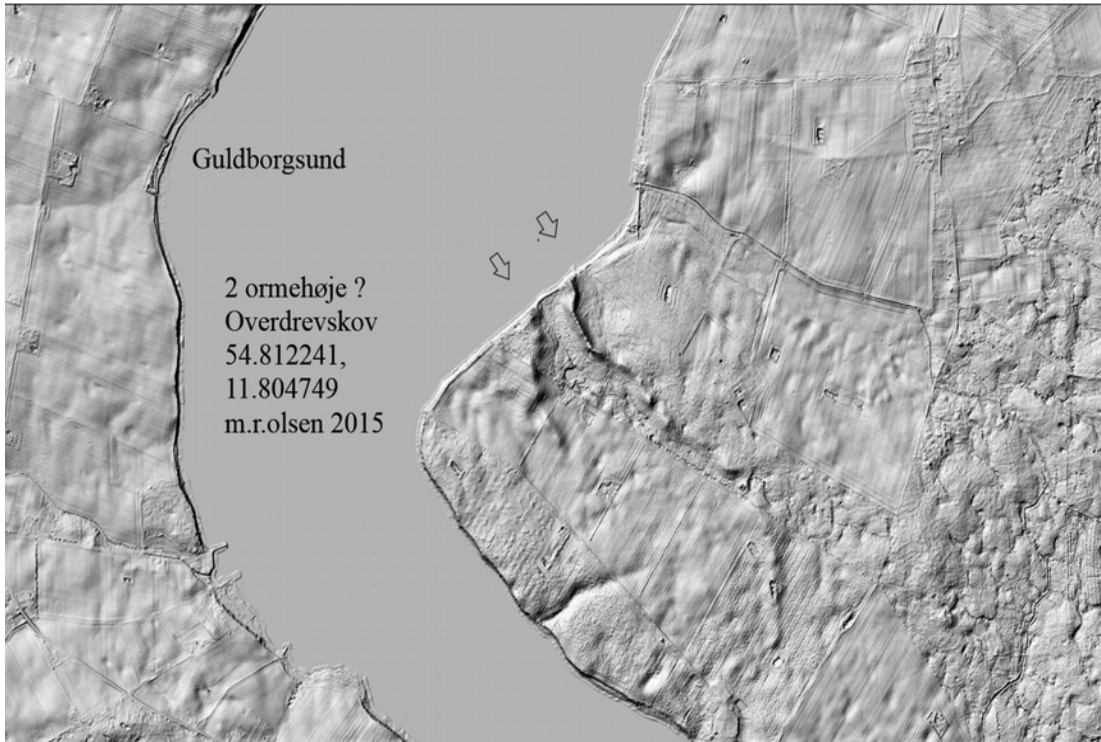

DK-4800, OVERDREV SKOV; Guldborgsund. Mange udaterede begravelser i anlæg.

(K.dk)

DK-4891, HAMBORG SKOV , Guldborg Sund. Mange udaterede begravelser i anlæg.

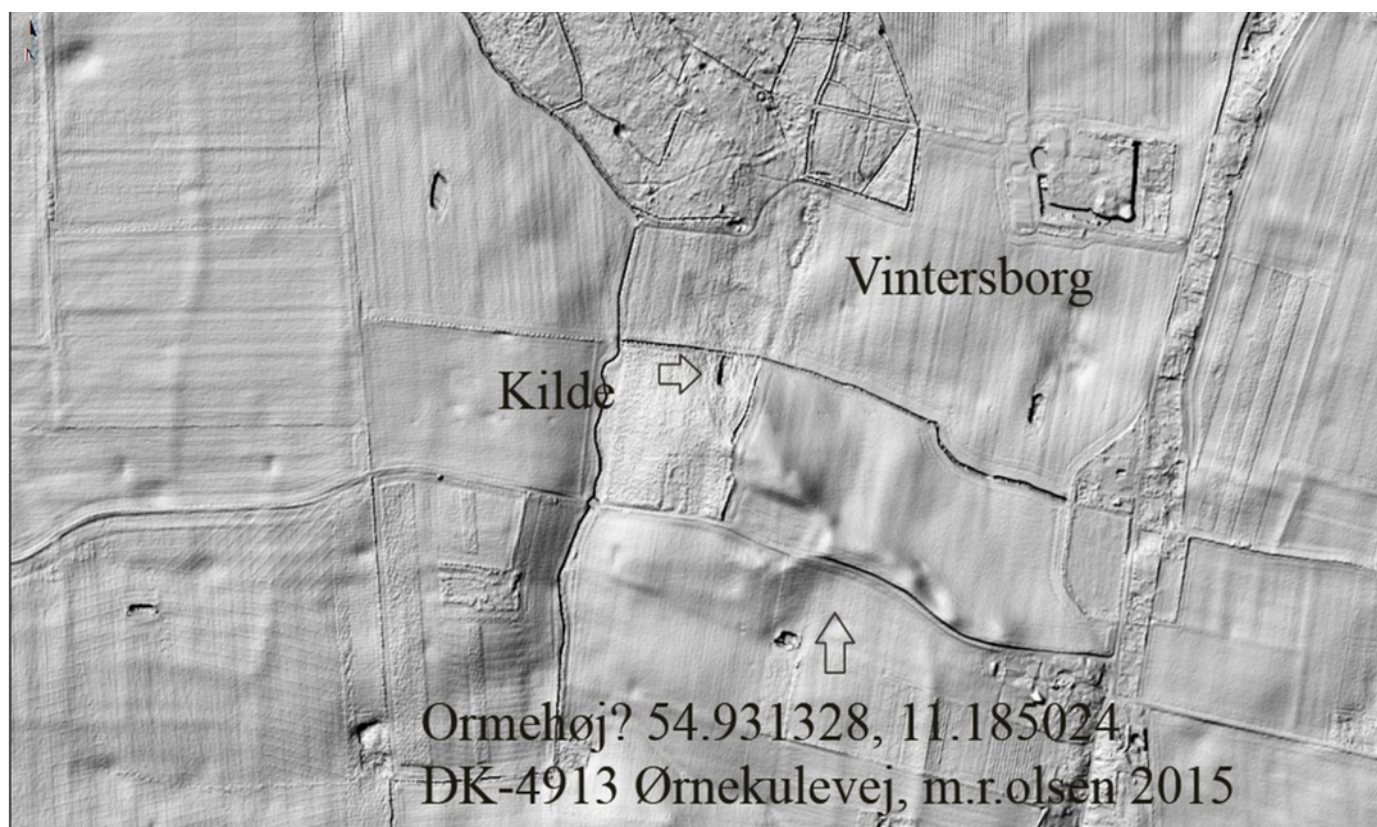
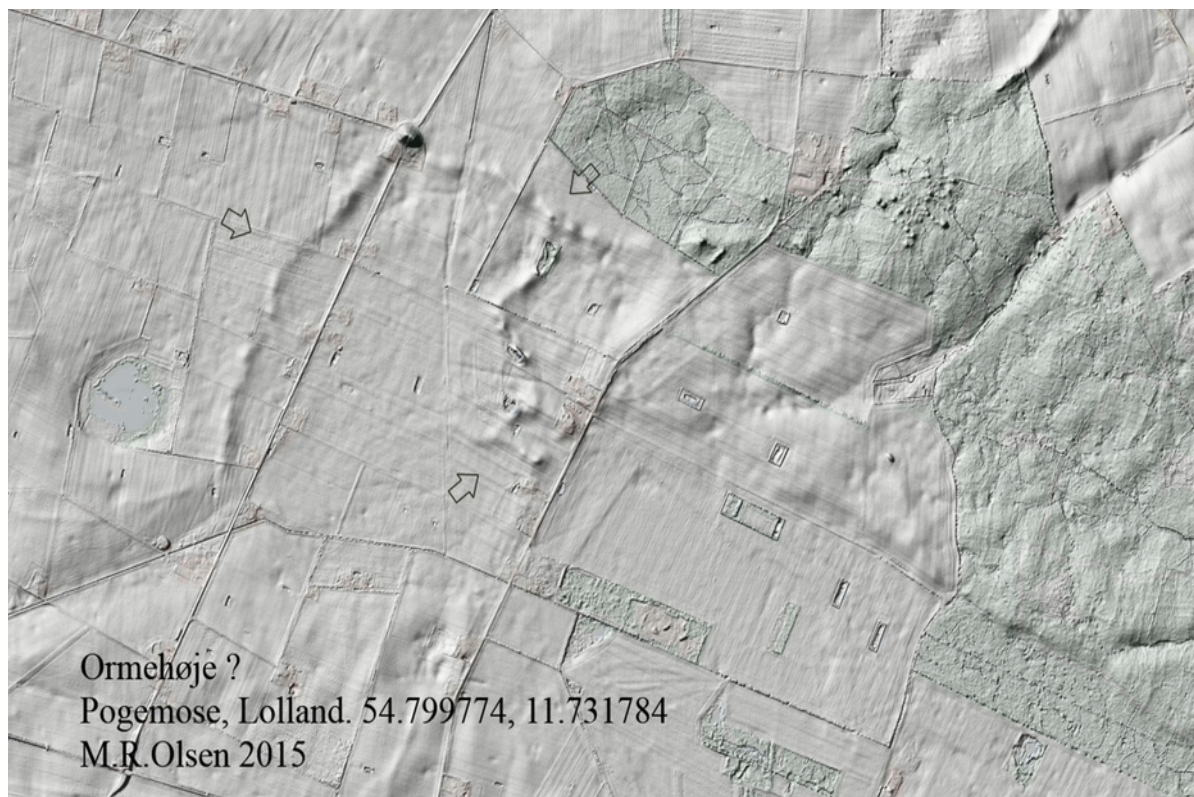
(K.dk)

DK-4990, POGEMOSE, Registreret stenalderfund, en jernalder begravelse og nogle udaterede fund i og ved anlæg. Samt en masse høje i skoven NØ for. (K.dk)

DK-4913, VINTERSBORG, Ørnekuilevej . Her er et plant rektangel, omsluttet af volde.

I anlæg registreret fund fra Bronze og jernalder, et fra stenalder tæt ved. (K.dk)

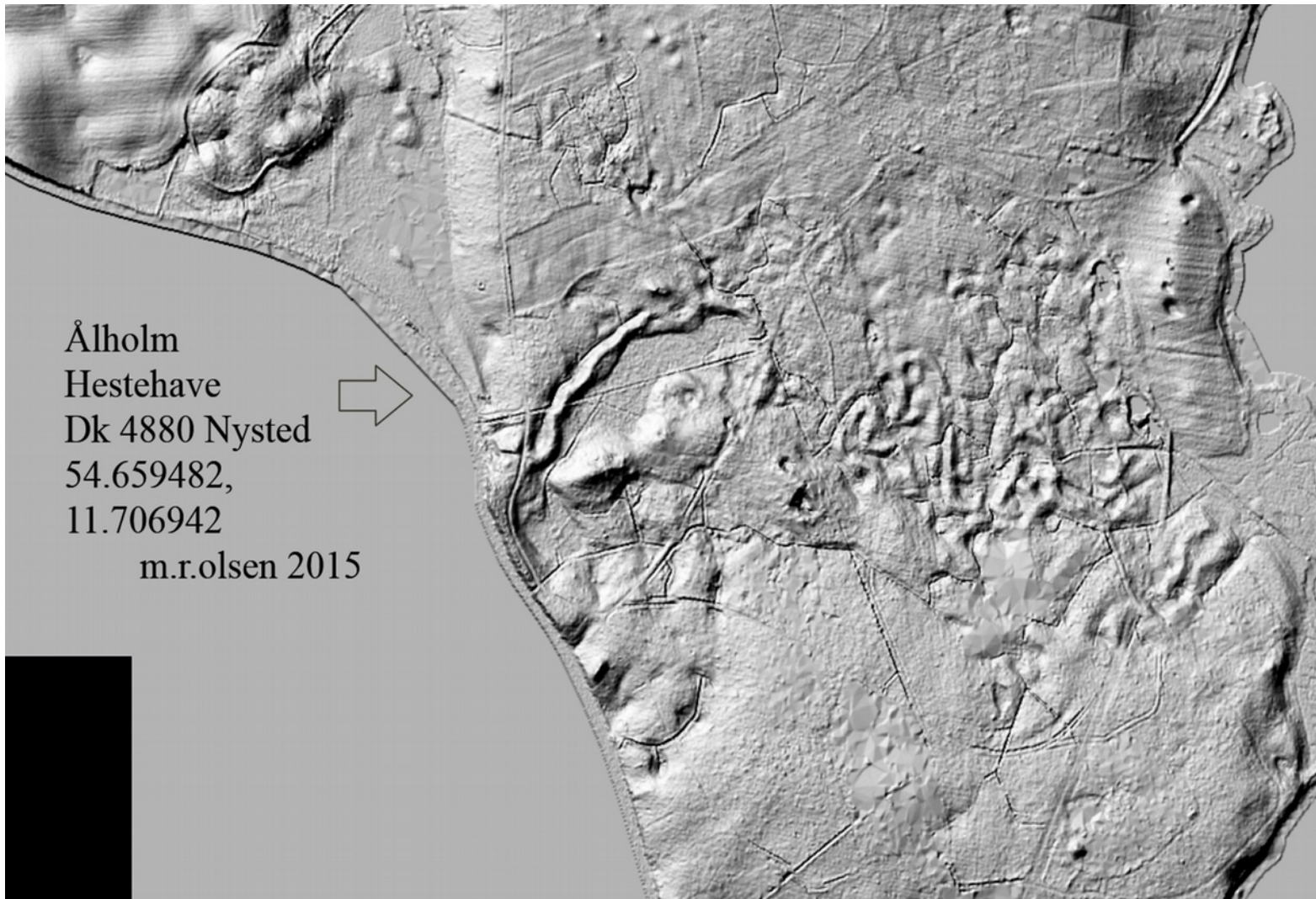
DK-4880, ÅLHOLM HESTEHAVE,

Her er der pludselig noget der ligner en rigtig Ål!

Godt gemt i en gammel skov. Der er en enkelt registreret, udateret begravelse i vestenden af "ålen", mod nord ses flere stenalderbegravelser, og flere udaterede begravelse rundt om i skoven. (K.dk)

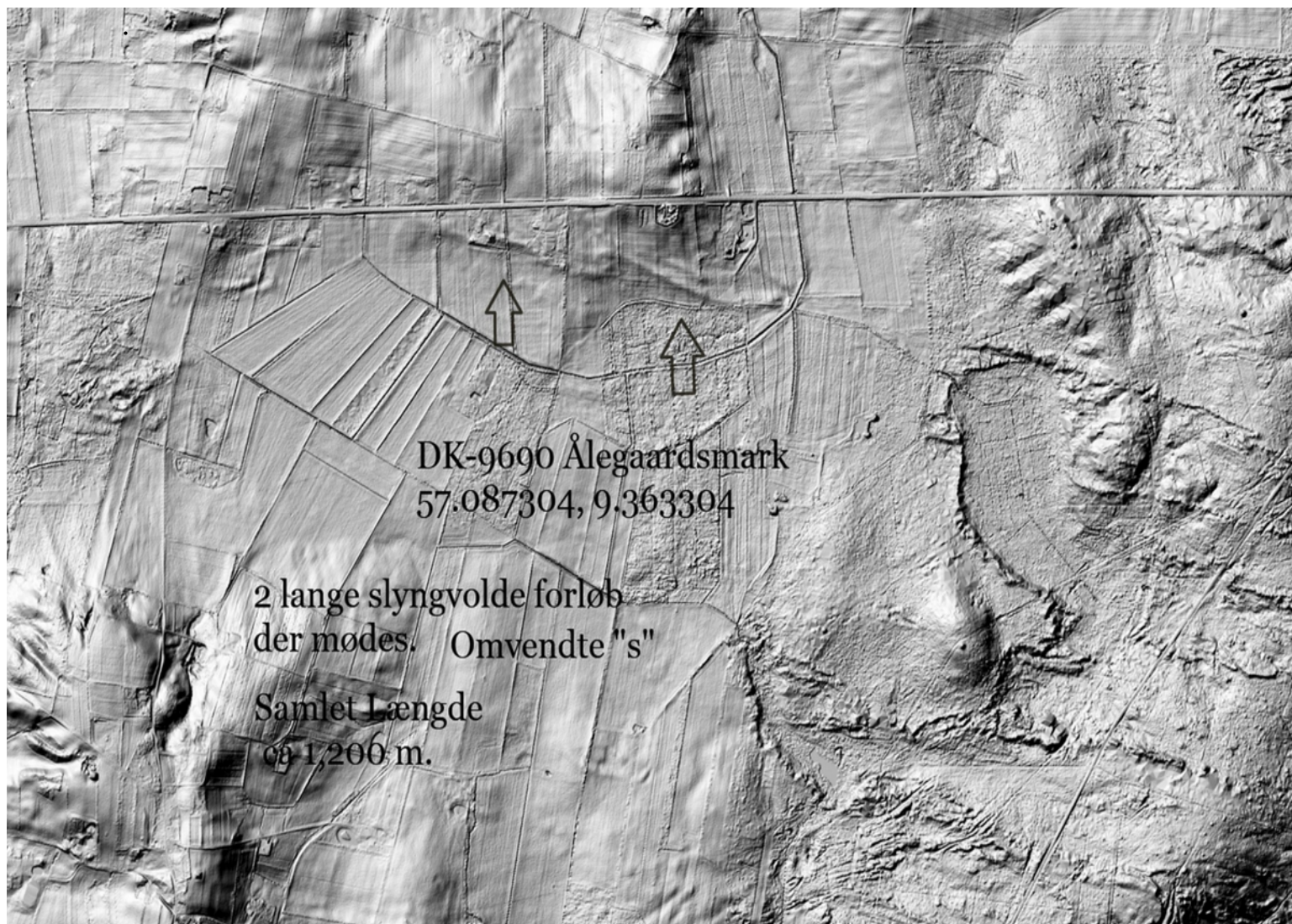
Nu havde jeg 2 lokaliteter med "Ål-", (Ålsbjerggård ved Trelleborg og så denne) så i stedet for at kalde disse anlæg ormehøje. Skulle de måske rettere hedde Ålehøje ? Så nu begyndte jeg at kigge ved stednavne med -Ål. Og der var bingo flere steder!! Nogle er meget specielle f.eks Ålegårdsmark og Ålling. Ved Ålsbo og Trelleborg, anlæg der minder lidt om Ålholm Hestehave.

Ålholm
Hestehave
Dk 4880 Nysted
54.659482,
11.706942
m.r.olsen 2015

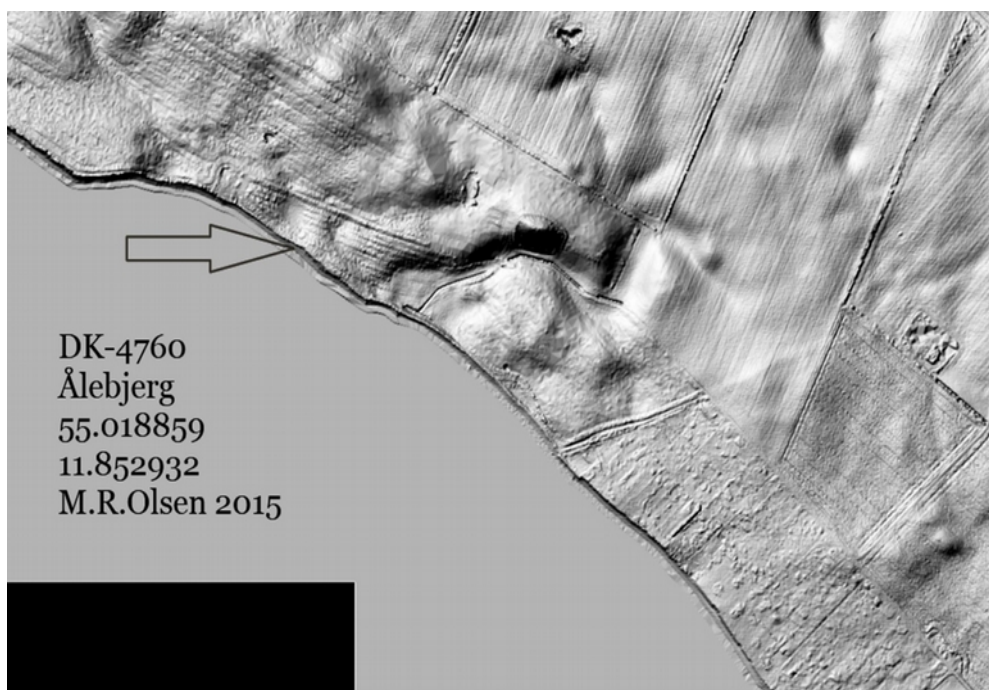

DK- 9690 ÅLEGAARDSMARK, Fjerritslev. Her ses ret tydeligt, 2 liggende, meget lange spejlvendte "s'er" , lidt som et "§" tegn. Det ser utroligt menneskeskabt ud !

Enkelte udaterede begravelser nordfor anlæg. (K.dk)

Dk – 4760 Ålebjerg,
Vordingborg.
Ingen registrerede fund.

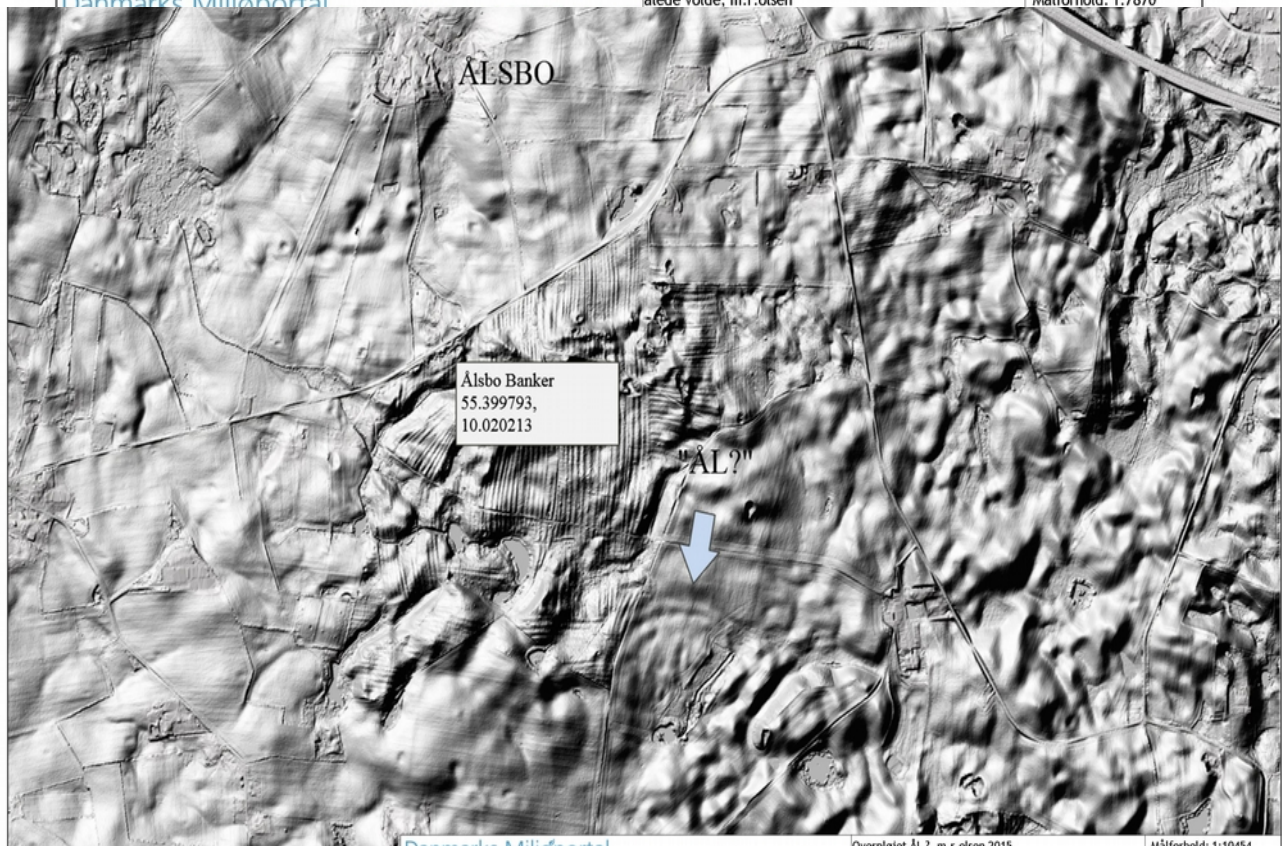
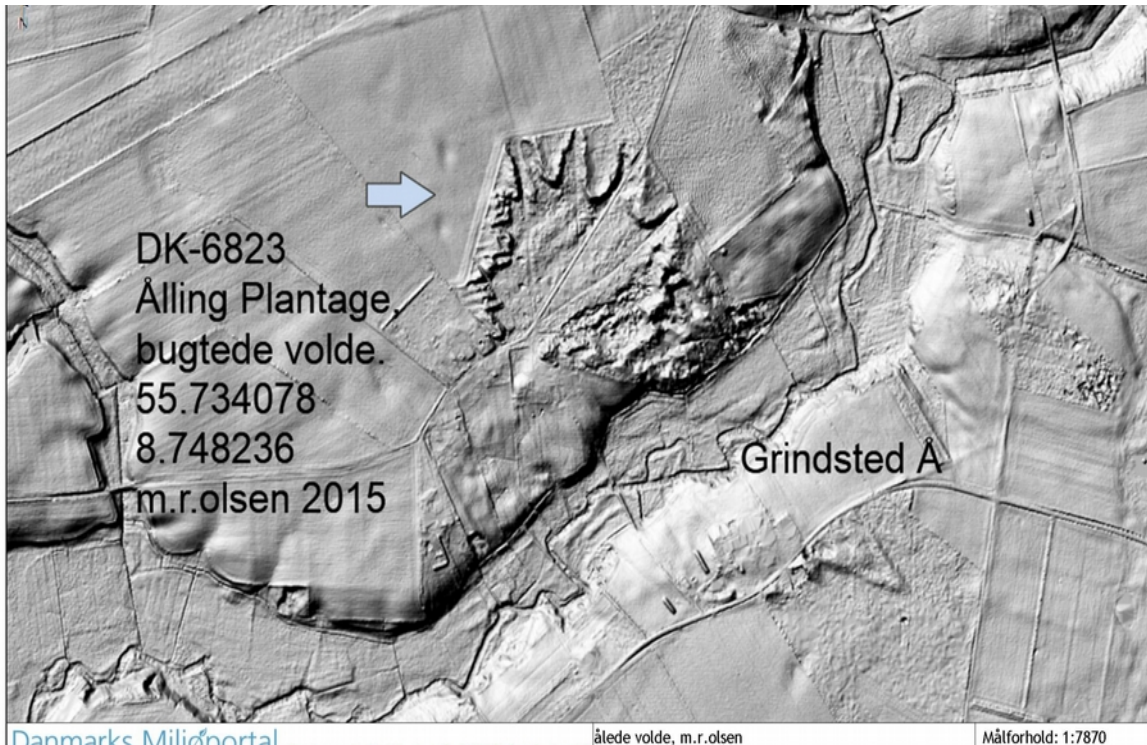

Dk-6820.ÅLLING PLANTAGE Mærkeligt anlæg, med tydelige spidse

sammenhængende siksakvolde, ned til Grindsted Å. På modsatte side af åen, måske rester af noget ligende. Ingen registrerede fund omkring stedet.

Dk-5560. ÅLSBO BANKER, Her er et overpløjet anlæg, der minder om det i Ålholm Hestehave. Et stort kvart cirkelslag der åbner sig mod sydøst.

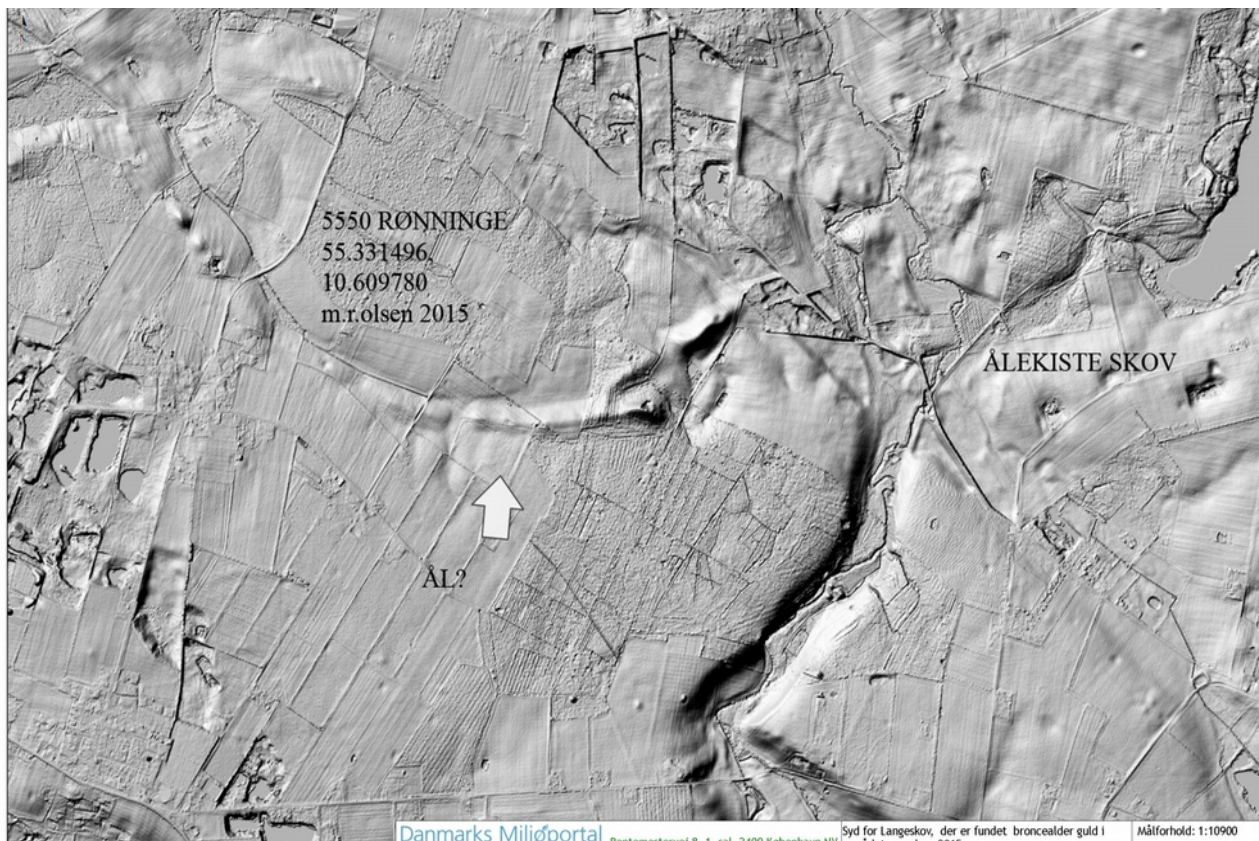
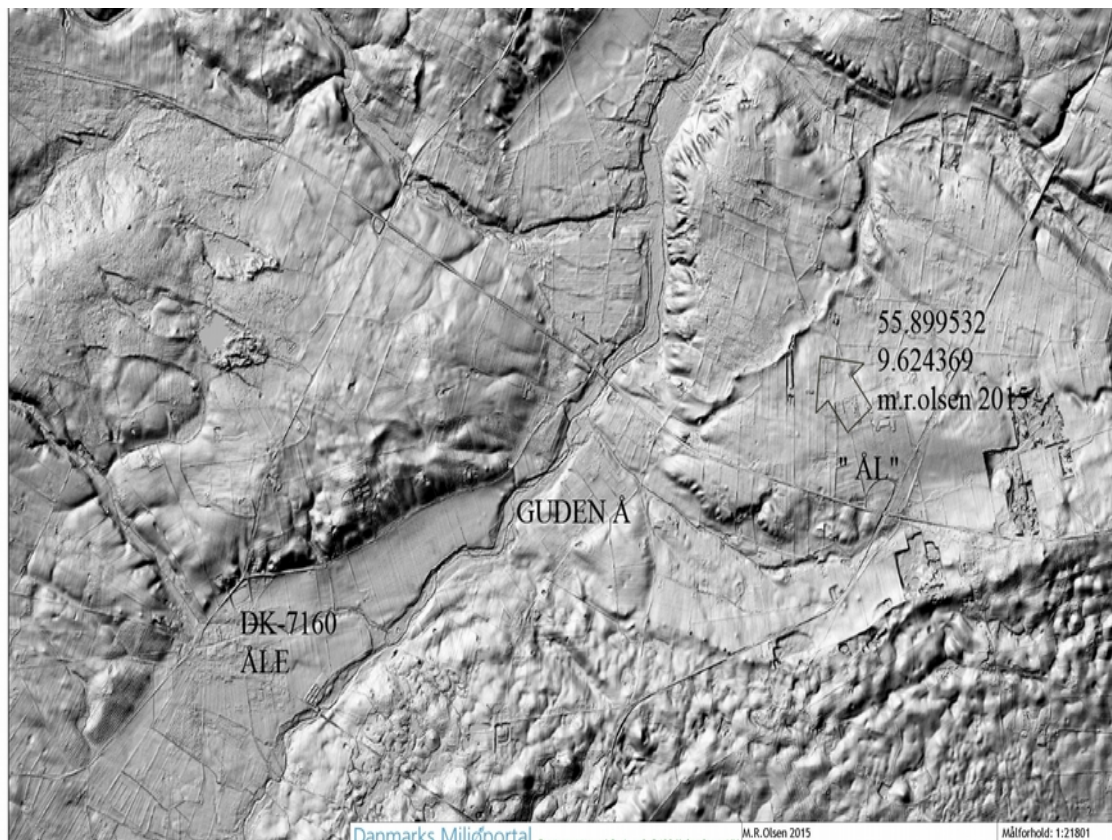
Et enkelt registreret stenalder fund nord for. (K.dk)

Dk-7160. ÅLE. Nordøst for Åle, er et NØ vendt, bugtet anlæg.

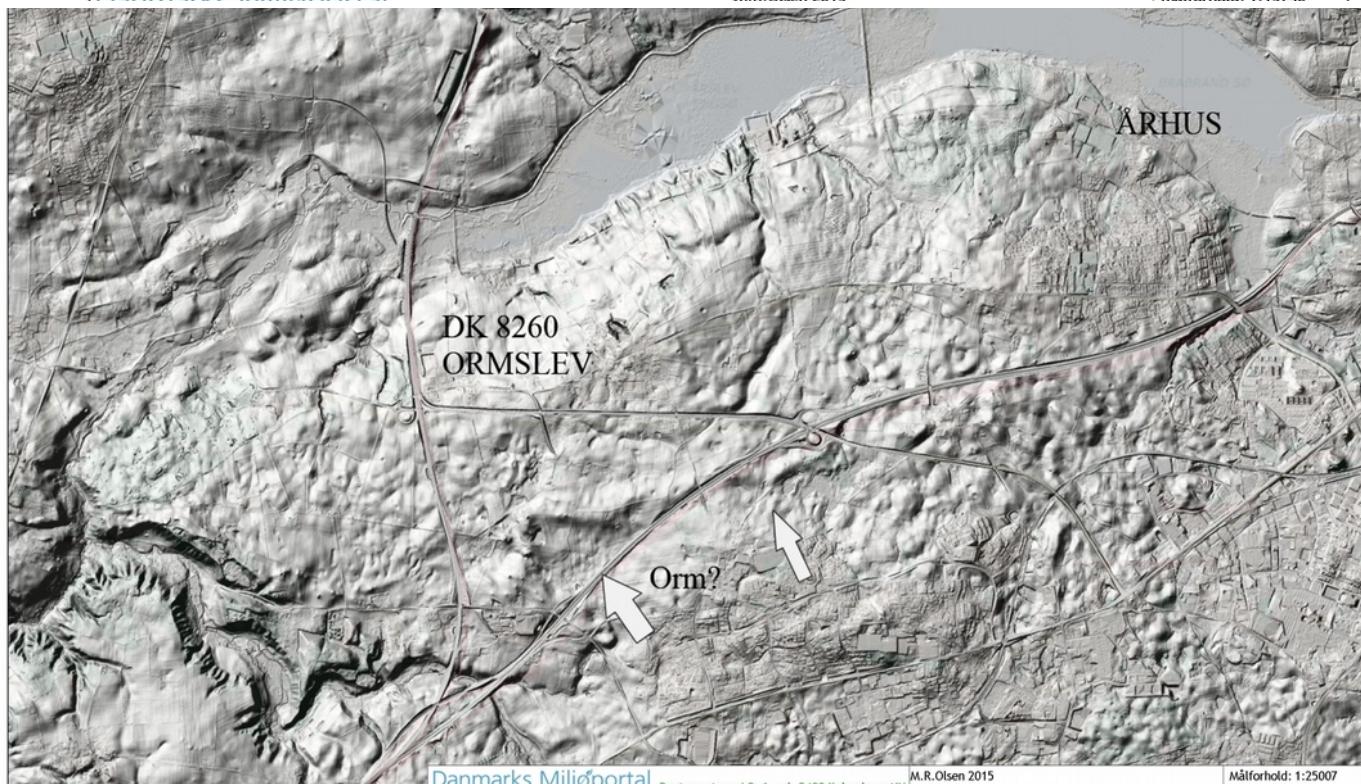
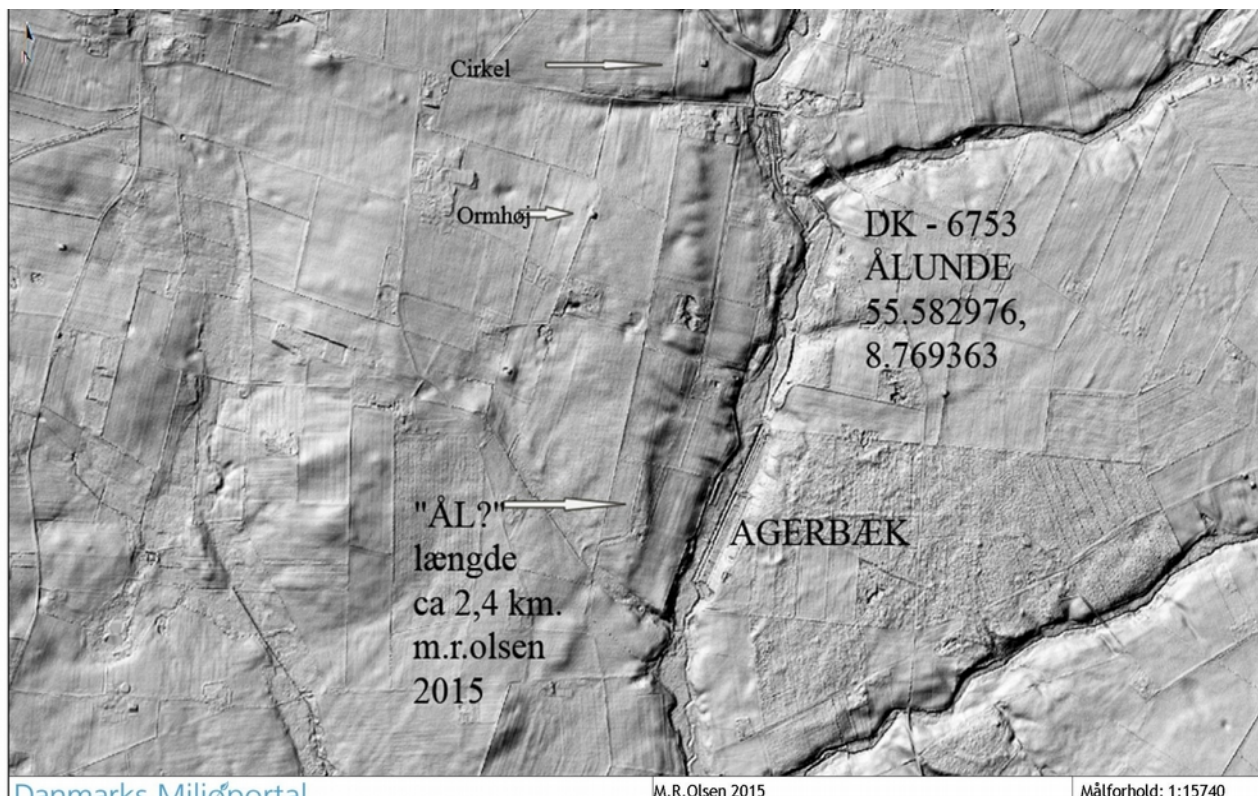
2 reg. udaterede begravelser i anlæg. (K.dk)

Dk-5550. ÅLEKISTESKOV. Syd for Langeskov, buet voldforløb. Reg. Bronzealder, og udaterede fund tæt på anlæg. (K.dk)

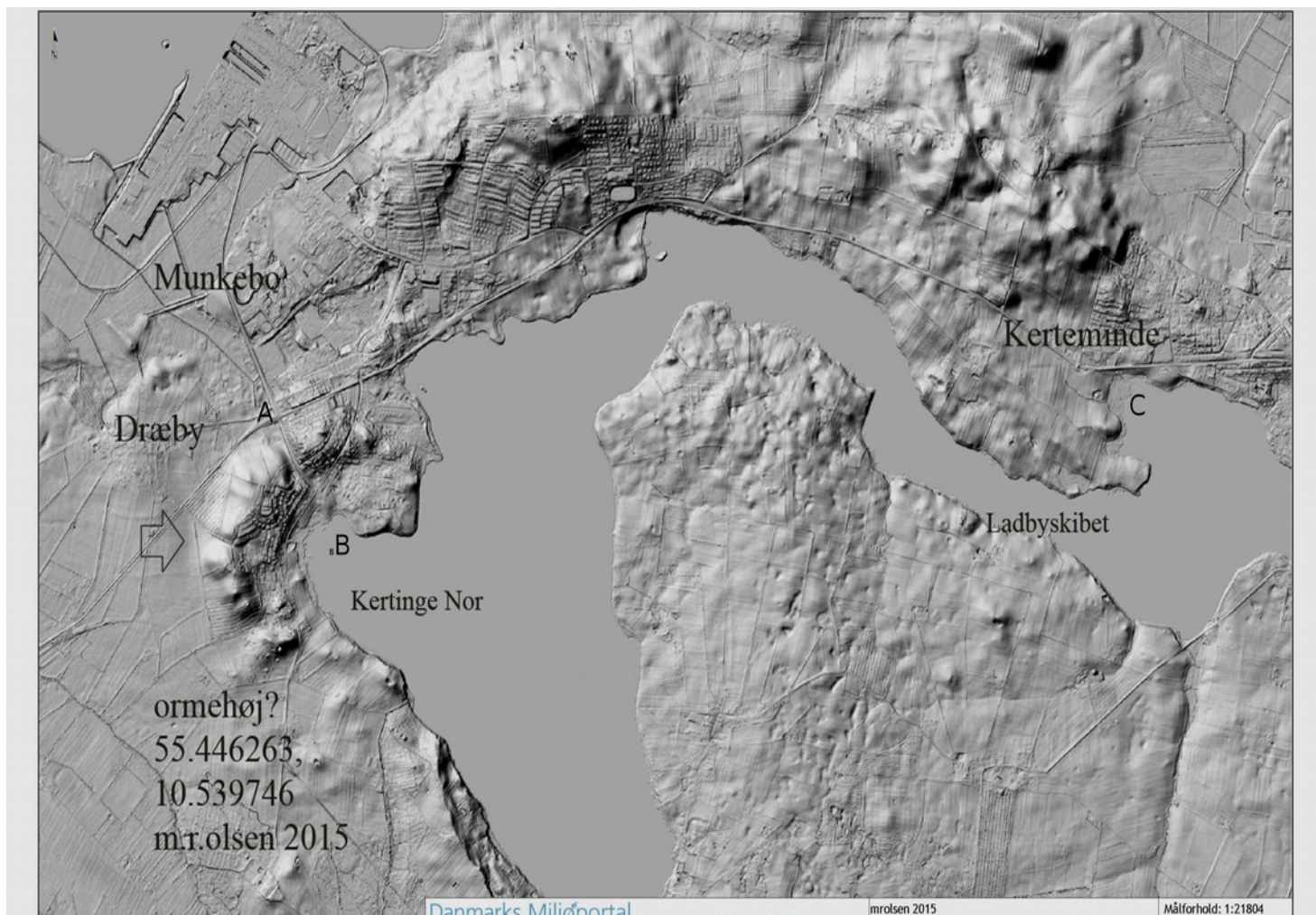

Dk-6753. ÅLUNDE, Vest for Ålunde: en høj kaldet Ormhøj. Langs åen et nordsyd vendt ,”åle”agtigt forløb. ”Ålens” hoved mod nord, er en cirkel på et næs. Diam: 150m. m. udateret firkantet høj midt i. På næs. (K.dk)

Dk-8260, ORMSLEV, Vest for Århus ses et meget udvisket høj/vold forløb. Mange udaterede begravelser, enkelte fra sten og bronzealder. Jernalderbosættelser i og nærved. (K.dk)

Dk-5330. MUNKEBO. Ved Munkebo er et ormeagtigt højforløb. Mellem A og B, et gammelt drag-sted, mell. Odense- og Kerteminde Fjord. Sten-, jernalder og udaterede fund (K.dk) Lige SV for (C), en usædvanlig og præcis halvcirkel kystlinie. Diam ca 150m.

Dk 7870 Glyngøre. "Ål" er et fæstnings anlæg- fra ca 1864. Vnv herfor : Skibhøjebakker. Mange udaterede fund , begravelsen (K.dk)

Efterskrift,

Nu håber jeg at nogen professionelle arkæologer og andre interesserede, vil tage stilling til det.

Så jeg kan diskutere det med andre.

Jeg har ikke fundet andet litteratur om disse fænomener,

Lidar kortetne forstærker tingene, gør dem mere dramatiske, men f.eks rundt om Trelleborg, er der jo et tydeligt trekantet voldforløb, det kan der vist ikke være tvivl om er menneskeskabt.

En af de mest ejendommelige er Ålegaardsmark i Nord Jylland, her ser det ud til at det er en stor geoglyf, af 2 spejlvendte og langt udtrukne liggende S'er. Og måske er der spor af en mod vest, der kunne have hængt på de andre.

For mig ligner det vikingestil. Mammen, Jelling eller ?

Der er også Ålling Plantage, hvor der gemmer sig en tydelig siksak form, lige ved Grindsted Å.

I nærheden af Ålekisteskov på Fyn, er der fundet flotte guldfund næsten mage til dem ved Boeslunde og det er bronzealder.

Den sidste jeg har observeret er Glyngøre, den er ikke så lang, måske kan det være noget militært fra nyere tid.

Mine undersøgelser vil forhåbentlig fortsætte.

Martin Richard Olsen 2016

Danish prehistorical Land Art ?

In this article, I have put forward, some art-archaeological observations, (I am an artist, inspired by our common past) made and found on the open official map portal : Arealinfo.dk, in the years 2015-16. Short and very long earth made hills, some are snakelike curved, at many different places in Denmark. Some in connection with wellknown and famous sites as Boeslunde (bronzeage) and Trelleborg (viking- and stoneage). Some at places were "Ål-"

(Eel-) is part of the name: Ålholm = The Eel-islet or Ålsbjerggaard = The Farm at the Eelsmountain

Worm (Orm-) is part of some names (Ormslev, Ormeslev)

This is something I have never read about in danish arcaeological litterature.

Later I wil produce a more accurate translation.

Martin Richard Olsen 2016

Noter, kilder

- 1. Jeg er akademiuddannet kunstner og autodidakt arkæolog.
- 2. Danmarks geologiske undersøgelser , GEUS,
ved senior geolog , phd. Stig Schack Pedersen ,